Rekurentné rovnice, metóda vytvárajúcich funkcií.

Rekurentné rovnice

Príklad : Určte na koľko častí je rovina rozdelená *n*-priamkami (žiadne dve nie sú rovnobežné, žiadne 3 neprechádzajú tým istým bodom)

Príklad : Pár králikov privádza raz za mesiac na svet dve mláďatá samca a samičku. Títo novonarodení králici prinášajú ďalšie prírastky už za 2 mesiace po narodení. Koľko párov králikov budeme mať za rok, ak sme mali na začiatku jeden pár králikov?

Niektoré vlastnosti Fibonacciho čísel

1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, ...

1. $F_1 + F_2 + F_3 + ... + F_n = F_{n+2} - 2$

2. $F_1 + F_3 + F_5 + ... + F_{2n-1} = F_{2n} - 1$

3. $F_1^2 + F_2^2 + F_3^2 + \ldots + F_n^2 = F_n F_{n+1} - 1$

Príklad : Určte koľkými spôsobmi môžeme výjsť schodište o *n* schodoch, ak vynecháme pri každom kroku najviac jeden schod.

Príklady :

- *Určte koľkými spôsobmi môžeme vydláždiť chodbu tvaru obdlžníka 2xn obdĺžnikovými dlaždicami 2x1.*
- *Určte počet spôsobov, ako vynásobiť n činiteľov s ohľadom na uzátvorkovanie a poradie.*
- *Určte koľko rôznych vlajok možno ušiť z n vodorovných rovnako širokých červených a bielych pruhov tak, aby žiadne dva biele pruhy neboli vedľa seba.*

Lineárne rekurentné vzťahy k-tého rádu s konštantnými koeficientami

Charakteristická rovnica rekurentného vzťahu

$$f(n+2)=a_1 f(n+1)+a_2 f(n)$$

je $x^2 = a_1 x + a_2$

Ak charakteristická rovnica má dva rôzne korene x_1, x_2 je riešením

$$f(n) = c_1 x_1^{n-1} + c_2 x_2^{n-1}$$

kde c_1, c_2 *sú ľubovoľné konštanty*

Ak charakteristická rovnica má dvojnásobný koreň $x_1 = x_2$ je riešením

$$f(n) = (c_1 + c_2 n) x_1^{n-1}$$

kde c_1, c_2 *sú ľubovoľné konštanty*

Príklady :

- *Určte n-tý člen Fibonacciho postupnosti.*
- *Určte f(n), ak*
  - $f(n+2) - 4f(n+1) + 13f(n) = 0$
  - $f(n+2) + f(n) = 0$
- *Určte f(n), ak*
  - $f(n+2) - f(n+1) + f(n) = 0$, $f(1)=-0{,}25$, $f(2)=-0{,}5$
  - $f(n+2) - 7f(n+1) - 12f(n) = 0$, $f(1)=1$, $f(2)=7$.

Metóda vytvárajúcich funkcií

Príklad : Sú dané 3 banány, 2 grepy, 1 pomaranč. Vypočítajte všetky *k*-členné kombinácie z týchto 6 kusov ovocia.

Funkcia f je vytvárajúcou funkciou postupnosti a_0, a_1, a_2, ..., a_k, ..., ak existuje interval I taký, že pre všetky $x \in I$, môžeme funkciu f vyjadriť ako mocninný rad $a_0 + a_1x + a_2x^2 + \ldots + a_kx^k + \ldots$.

$$\left(\sum_{k=0}^{\infty} x^k\right)^n = \sum_{k=0}^{\infty}\binom{n+k-1}{k}x^k = \sum_{k=0}^{\infty}\binom{n+k-1}{n-1}x^k$$

Počet *k*-členných kombinácií z *n* prvkov bez opakovania

$$a_1 \to 1 + x$$

$$a_2 \to 1 + x$$

$$\vdots$$

$$a_n \to 1 + x$$

$$(1+x)^n = \sum_{k=0}^{n} \binom{n}{k} x^k = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{n}{k} x^k$$

Počet *k*-členných kombinácií z *n* prvkov s opakovaním

$a_1 \rightarrow 1 + x + x^2 + x^3 + \ldots$

$a_2 \rightarrow 1 + x + x^2 + x^3 + \ldots$

$\vdots$

$a_n \rightarrow 1 + x + x^2 + x^3 + \ldots$

$$\left(\sum_{k=0}^{\infty} x^k\right)^n = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{n+k-1}{k} x^k$$

Počet *k*-členných kombinácií z *n* prvkov z nich je každý aspoň raz

$a_1 \to x + x^2 + x^3 + \ldots$

$a_2 \to x + x^2 + x^3 + \ldots$

$\vdots$

$a_n \to x + x^2 + x^3 + \ldots$

$$\left(x + x^2 + x^3 + \ldots\right)^n = x^n \left(\sum_{k=0}^{\infty} x^k\right)^n = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{k-1}{n-1} x^k$$

Počet *k*-členných kombinácií z *n* prvkov z nich je každý aspoň *m*-krát

$$a_1 \longrightarrow x^m + x^{m+1} + x^{m+2} + \ldots$$

$$a_2 \longrightarrow x^m + x^{m+1} + x^{m+2} + \ldots$$

$$\vdots$$

$$a_n \longrightarrow x^m + x^{m+1} + x^{m+2} + \ldots$$

$$\left(x^m + x^{m+1} + x^{m+2} + \ldots\right)^n = x^{nm}\left(\sum_{k=0}^{\infty} x^k\right)^n = \sum_{j=mn}^{\infty}\binom{j-mn+n-1}{n-1}x^j$$

Príklady :

- *Určte počet k-členných skupín (v nich nezáleží na poradí) zostavených z mužov, žien a detí, a platí : ak v tejto skupine je aspoň jedno dieťa, musí v nej byť aspoň jedna žena.*
  - *počet mužov, žien a detí je neobmedzený*
  - *počet mužov je 3, počet žien je 3, počet detí je 3*

Vytvárajúce funkcie pre variácie bez opakovania

$$a_1 \to 1 + x$$

$$a_2 \to 1 + x$$

$$\vdots$$

$$a_n \to 1 + x$$

$$(1+x)^n = \sum_{k=0}^{n} \binom{n}{k} x^k = \sum_{k=0}^{\infty} k! \binom{n}{k} \frac{x^k}{k!} = \sum_{k=0}^{\infty} V_k(n) \frac{x^k}{k!}$$

Vytvárajúce funkcie pre variácie s opakovaním

$$a_1 \to 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \ldots$$

$$a_2 \to 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \ldots$$

$$\vdots$$

$$a_n \to 1 + \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \ldots$$

$$\left(e^x\right)^n = e^{nx} = \sum_{k=0}^{\infty} n^k \frac{x^k}{k!}$$

Počet *k*-členných variácií z *n* prvkov, v ktorých je každý prvok aspoň raz

$$a_1 \to \frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \ldots$$

$$a_2 \to e^x - 1$$

$$\vdots$$

$$a_n \to e^x - 1$$

$$\left(e^x - 1\right)^n = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} \sum_{j=0}^{\infty} \binom{n}{j} (-1)^{n-j} j^k$$

Príklady :

- *Určte počet k-ciferných prirodzených čísel, v ktorých dekadickom zápise nie je 0 a sú v ňom alebo len cifry párne alebo len cifry nepárne, vždy však každá aspoň raz.*
- *Určte počet k-ciferných prirodzených čísel, v ktorých dekadickom zápise*
  - *nie je 0 a sú 2 sedmičky*
  - *sú dve sedmičky*